

METSÄNTUTKIMUSLAITOKSEN TIEDONANTOJA 8

METSÄNSUOJELUN TUTKIMUSOSASTO

ISSN 0358-4283

Terttu Teivainen

MYRÄTUHOJEN RYTMİ VUOSINA 1973-80 PIIRIMETSÄLAUTAKUNNITTAIN

Myrätuhojen ennaltaehkäisyn edellytyksenä istutuksia rytmittämällä on tieto myyräkannan runsauden kulloisestakin vaiheesta. Tämän tiedonannon tarkoituksena on auttaa käytännön metsänviljelytyössä toimivia "saamaan kiinni" paikallisesta rytmistä piirimetsälautakunnittain piirrettyjen tuhorytmidiagrammien avulla.

HELSINKI 1981

METSÄNTUTKIMUSLAITOS
1981

METSÄNTUTKIMUSLAITOS
Metsänsuojelun tutkimusosasto

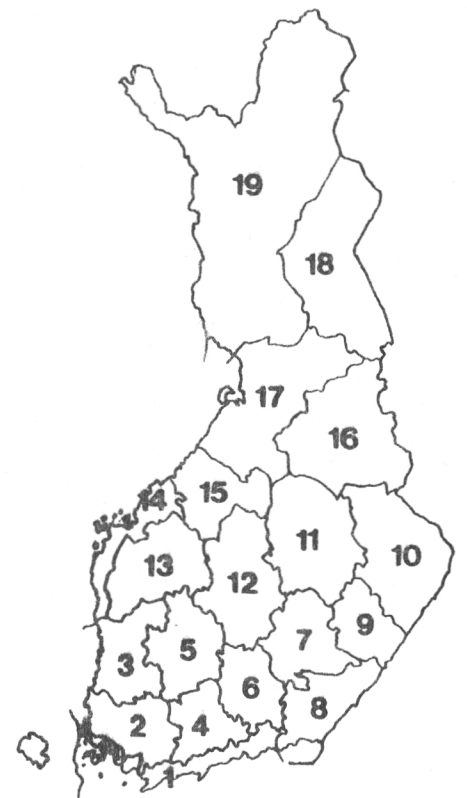
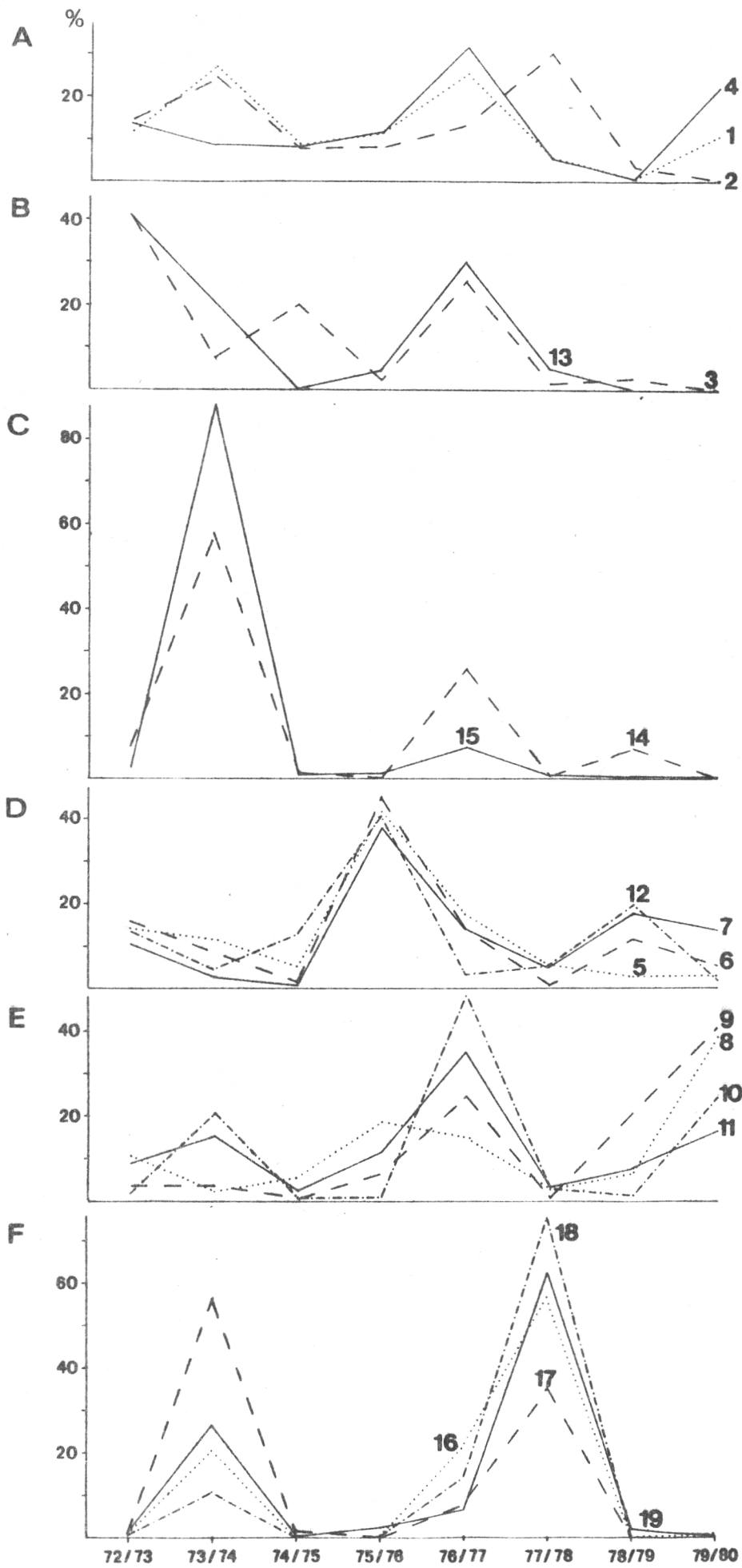
Myyräkannan runsaudenvaihtelun rytmi on säännönmukaisinta ja jyrkintä Itä- ja Pohjois-Suomessa (kuva, diagrammit D-F) ja se tulee epäsäännöllisemmäksi ja loivemmaksi Länsi- ja Etelä-Suomessa rannikoiden läheisyydessä (diagrammit A-C). Samansuuntaisesti taimien tuhoriski vähenee.

Havaintoja myyräkannan runsaudesta on helpointa tehdä keväällä heti lumien sulamisen jälkeen. Peltomyyrä, jonka tiliin useimmat tuhotapaukset (Lappia lukuunottamatta) on luettava, silppuaa kulottuneen heinän talvehtimispaikallaan irtonaiseksi pehkuksi, jolla se vuoraa lumenalaiset kulkureittinsä. Lumien sulamisen jälkeen paljastuu sinne tänne risteileviä heinämakkaroita merkkinä peltomyyrän talvisesta elämästä.

Kuitenkaan aina, runsaankaan myyräkannan aikaan, ei paljastu heinämakkaroita. Kun heinä on pitkää ja tiheää, kuten pakkettipelloilla, jää myyrille talvella maan rajaan kaatuneen kuloheinän kattama vapaa liikkumatila. Tällaisilla paikoilla talvehtineen myyräkannan runsaus keväällä näkyy lukuisina heinäkatteeseen jyrskittyinä pyöreinä reikinä. Jos reikiä on yleisesti ja runsaasti ja kulottunut heinä tyvestä irtijyrskittyä miltei jokaisessa heinittyneessä paikassa, teiden varsilla, heinäisillä pelloilla, ojan pientareissa ja pihoissa, on myyräkanta ollut talvella niin vahva, että se mitä suurimmalla todennäköisyydellä on talvella tai viimeistään kevään kynnyksellä romahtanut. Heti romahduksen jälkeen istuttaminen on kaikkein turvallisinta.

Myös tuhojen runsas esiintyminen paljastaa myyräkannan talvisen kriisitilanteen. Erytyisesti pihapiirissä, joka normaalisti ei ole peltomyyrän elinympäristöä, perennoissa, istutetuissa koristepuissa ja -pensaissa näkyvät syönnös jäljet viittaavat siihen, että paikkakunnan myyräkanta on talvella ollut ylitiheä.

Myyrien runsaudenvaihtelun seuranta tulee olla jatkuvaa, koska muuten ei ole helppoa päätellä gradaation vaihetta. Metsäntutkimuslaitoksessa seurataan tilannetta koko maassa ja annetaan vuotuiset ennusteet. Kuitenkin tuhoherkimpien alojen, peltojen, istutusten rytmittäminen paikallisesti onnistuu parhaiten, jos suoranaishavainnoilla hankittu tieto voidaan yhdistää valtakunnalliseen ennusteeseen.

Myyrätuhojen rytmi vuosina 1973-80 koottujen tuhotietojen mukaan
 piirimetsälautakuntien (1-19) alueittain.